

Verder met mdw

Auteur(s):

Janssen, D.J.

*Projectgroep Marktwerking, Deregulering en Wetgevingskwaliteit van het ministerie van Economische Zaken.***Verschenen in:**

ESB, 86e jaargang, nr. 4325, pagina D18, 27 september 2001

Rubriek:

Dossier: Effecten en toekomst van mdw

Trefwoord(en):

toekomst

Een overheid die verantwoording aflegt en burgers en bedrijven niet onnodig in de weg zit: daar moet mdw in de komende kabinetsperiode op gericht zijn. Omschakeling van aanbod- naar vraagsturing is daarbij één van de belangrijkste thema's. Ook betrouwbare handhaving van regels en het doorlichten van versturende regelgeving staan hoog op de agenda.

In meerdere opzichten is mdw de avant-garde in moderne beleidsvorming. De nauwe en ontokerde samenwerking tussen ministeries in mdw-werkgroepen zorgt ervoor dat departementale belangen overstegen worden en er gezamenlijk gezocht wordt naar nieuwe en creatieve oplossingen. De onafhankelijkheid van de voorzitters van mdw-werkgroepen en de beperkte invloed van externe belanghebbenden in de advisering versterken dit nog eens. Gecombineerd met de geïnstitutionaliseerde ambtelijke en politieke regie zorgt deze opzet ervoor dat mdw het aangewezen instrument is om snel en daadkrachtig hervormingen door te voeren. Internationaal is mdw dan ook een veel aangehaald voorbeeld van een effectieve aanpak van institutionele hervormingen¹. Dit neemt niet weg dat het mdw-proces verder versterkt dient te worden. Belangrijkste punt daarbij is dat het reeds in gang gezette beleid met betrekking tot het aangeven en meten van de (beoogde) effecten van mdw-projecten versterkt voortgezet wordt. Kosten en baten van projecten dienen systematisch in kaart te worden gebracht.

In de eerste mdw-operatie ging het bij de genoemde hervormingen vooral om versterking van de marktwerking in marktsectoren. In de tweede paarse kabinetsperiode is het blikveld verbreed; ook het gebruik van marktmechanismen bij de publieke dienstverlening werd een speerpunt. Uitgangspunt voor voortzetting van mdw in de volgende kabinetsperiode, is dat belangrijke ontwikkelingen als individualisering, internationalisering en informatisering de overheid dwingen om de organisatie van markten, maatschappij en bestuur systematisch door te lichten en aan de veranderende omgeving aan te passen. Vooral op de volgende terreinen is de behoefte aan die aanpassing groot.

Kwaliteit van de publieke sector

Burgers en bedrijven willen een overheid die goede prestaties levert, particulier initiatief niet onnodig in de weg zit en verantwoording aflegt. Om in deze vraag te voorzien zijn ingrijpende verbeteringen nodig in tal van (semi-) publieke sectoren. De beelden zijn bekend: wachtlijsten, ondermaatse dienstverlening, bureaucratie, gebrek aan keuzevrijheid, de 3½-uurs economie van gemeentelijke loketten. De overgang van aanbodgestuurde systemen naar vraaggestuurde systemen is dé uitdaging voor de komende kabinetsperiode. Hierbij kan het inzetten van de juiste marktmechanismen bij de publieke dienstverlening (onder andere vormen van vraagfinanciering, benchmarking van publieke diensten en maatstafconcurrentie²) een belangrijke rol spelen. Gebruikers van publieke diensten krijgen meer keuzevrijheid, beter zicht en meer invloed op de kwaliteit en de doelmatigheid van de dienstverlening door (semi-)publieke instellingen.

Vooraf in het onderwijs en de gezondheidszorg knellen de institutionele kaders en is er winst te behalen (zowel in de kwaliteit als in de doelmatigheid) met gebruik van markttechnieken. In de stelselherziening van de gezondheidszorg kan het mdw-instrument heel goed worden ingezet om onderdelen uit te werken en snel de vereiste hervormingen door te voeren. In feite is dit proces al in gang gezet met mdw-projecten als die over vraagfinanciering in de AWBZ en toetredingsbelemmeringen voor medische beroepen, waarin de expertise van (onder andere) VWS, EZ en Justitie gecombineerd is.

Ook in het onderwijs kan, voortbordurend op de Verkenningen, het mdw-instrument goede diensten bewijzen, bijvoorbeeld in de vorm van projecten over de invoering van vraagfinanciering en maatstafconcurrentie.

Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van regels

Wanneer de overheid regels opstelt, zullen deze gehandhaafd moeten en kunnen worden. Waar dit niet het geval is komen het gezag en de betrouwbaarheid van de overheid in gevaar. Wranke voorbeelden zijn de rampen in Enschede en Volendam, maar het probleem speelt veel breder. In de volgende kabinetsperiode kunnen wetgevingscomplexen vanuit een ketenbenadering worden doorgelicht. Daarbij gaat het om de vraag of de regels die op de verschillende onderdelen van maatschappelijke en economische processen van toepassing zijn, goed op elkaar aansluiten en of die processen onnodig verstoord worden. Een hoogwaardige rechtsorde is een essentiële voorwaarde voor een efficiënte marktallocatie: minimaal belastende wetten van hoge kwaliteit, identieke regels en handhaving daarvan voor alle spelers op een markt.

Consumentenbelang en innovatie in marktsectoren

Markten dienen geordend te worden op een wijze die innovatie, dynamiek en efficiëntie stimuleert. Op veel markten blijft de potentiële winst van structurele hervormingen groot³. In de woningmarkt is er bijvoorbeeld nog altijd sprake van onevenwichtigheden tussen het huur- en koopsegment en kan er meer concurrentie tussen corporaties en particuliere verhuurders worden ingebouwd. De aandacht dient gericht te worden op de oorzaken van het niet goed functioneren van markten, óók als toetredingsbarrières en andere monopoliebevorderende factoren zijn weggenomen⁴. Daarbij gaat het onder andere om informatie-ongelijkheid tussen vragers en aanbieders van producten en diensten. De marktordening moet bovendien waarborgen dat efficiëntiewinsten terechtkomen waar ze horen, bij de consument.

Verder blijft de geringe innovatiekracht van de Nederlandse economie een punt van zorg. Regelgeving zal zoveel mogelijk ontdaan moeten worden van innovatiebelemmerende voorschriften. Op diverse gebieden sluit de regelgeving niet aan bij de technologische ontwikkeling, in enkele gevallen frustreert de regelgeving die ontwikkeling zelfs. Zo sluit het huidige mediaregelgevend kader niet aan bij de digitalisering van infrastructuur en diensten en zijn er nogal wat regels die de plaatsing van windmolens verhinderen.

Daarnaast dienen de administratieve lasten voor het bedrijfsleven verder teruggebracht te worden. Hier heeft mdw al veel bereikt, maar elke week komen er nieuwe regels bij. Voorgenomen regelgeving zal dan ook systematisch getoetst moeten worden op administratieve belasting.

Dossier Effecten en toekomst van mdw

A. Jorritsma-Lebbink en A.H. Korthals: [Mdw: een operatie met effect](#)

M. Stefanski: [Mdw in vogelmucht](#)

J.B.G.M. Holtus en G.W.J.M. Linssen: [In het kraaiennest van mdw](#)

J. Boone, reactie: [De vragen die mdw niet stelt](#)

D.P. van den Bosch: [Meer vrijheid in de vrije beroepen](#)

W. Koole en H. Sandriman, reactie: [Notarissen: kernproblemen onopgelost](#)

J. Vianen: [Werkt mdw voor het mkb?](#)

B.I. van der Burg, reactie: [Haal meer uit de mdw-operatie](#)

W. Derksen: [Marktwerving en publieke belangen](#)

A. Klamer, reactie: [Welk belang prevaleert?](#)

D.J. Janssen: [Verder met mdw](#)

H.A. Keuzenkamp, reactie: [Doelen of dolen](#)

W. Etty en M.D.L. Veraart: [Ontvoogding van de burger](#)

F.J. De Vijlder, reactie: [Verandering technische uitgangspunten nodig](#)

E. Bauw, F. van Dijk en P. van Wijck: [Impulsen voor een effectievere overheid](#)

H.M.C.M. van Oorschot, reactie: [Nog een lange weg te gaan](#)

J.J.M. Theeuwes: [Nooit meer zonder mdw](#)

C.N. Teulings, reactie: [Niet ontpolderen maar depolitiseren](#)

A.M. Reitsma, epiloog: [De markt meester](#)

---

¹ Zie o.a. OESO, *Regulatory reform in the Netherlands*, Parijs, 1999 en OESO, *Flagship report on regulatory quality*, verschijnt eind 2001.

² Hierbij worden aanbieders beoordeeld op relatieve prestaties ten opzichte van andere aanbieders.

3 Bijvoorbeeld de arbeidsmarkt, postmarkt, watervoorziening, woningmarkt, financiële dienstverlening, afvalmarkt, transportmarkt, elektronische mediamarkt, markt voor wetenschappelijke publicaties.

4 Het lopende mdw-project *Overstapkosten* is hiervan een goed voorbeeld

Copyright © 2001 - 2003 Economisch Statistische Berichten (www.economie.nl)